

Қазақстандық оқу-ағарту, ғылым және жоғары білім қызметкерлерісәлалық кәсіподағының төрағасы А. Мұқашеваның Кәсіподақтың Орталық Комитетінің Пленумына баяндамасы

«Мемлекет басшысы Қ.Тоқаевтың «Әділетті Қазақстан: заң мен тәртіп, экономикалық өсім, қоғамдық оптимизм» атты Қазақстан халқына Жолдауынан туындайтын кәсіподақ органдарының міндеттері туралы»

Астана қаласы

20 қыркүйек 2024 ж.

Қайырлы күн, құрметті Орталық Комитет мүшелері !

Өздеріңізге белгілі, а.ж. 2 қыркүйекте Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев Парламент палаталарының бірлескен отырысында Қазақстанның саяси, әлеуметтік-экономикалық дамуына арналған «Әділетті Қазақстан: заң мен тәртіп, экономикалық өсім, қоғамдық оптимизм» атты Қазақстан халқына Жолдауын жариялады. Президент алдағы кезеңге арналған жұмыстың негізгі бағыттарын белгіледі, жаңа міндеттер қойып, нақты тапсырмалар берді.

Жолдау жүктеген міндеттер салмақты. Оның басымдықтарын қоғамға түсіндіру - елдегі ең іргелі қоғам ұйым ретінде сіз бен бізге артылған ортақ жауапкершілік.

Жолдауда мемлекеттік саясаттағы жаңа стратегиялық бағыттар белгіленді. Атап айтқанда:

- ақша-кредит және фискалдық саясат арасындағы теңгерімсіздікті жою;
- инвестициялық ахуалды және бизнес жүргізуге қажетті жағдайды жақсарту;
- елдің өнеркәсіп әлеуетін толық пайдалану үшін жан-жақты шаралар қабылдау;
- инфрақұрылымға қатысты өзекті проблемаларды шешу;
- елдің кадрлық әлеуетін біртіндеп арттыру;
- ұлт саулығын нығайту үшін кешенді шараларды қолға алып, халықты әлеуметтік қолдау жүйесін жаңғырту;
- экологиялық жағдайды жақсарту және қоршаған ортаға ұқыпты қарауды дамыту;
- мемлекеттік басқарудың тиімділігін арттыру;

-қоғамда заң мен тәртіптің идеологиясын жан-жақты бекіту.

Президент еңбек адамының қоғамдағы маңызына ерекше тоқталып, 2025 жылды – жұмысшы мамандықтары жылы деп жариялады.

«Жұмысшы мамандықтарын дәріптеу арқылы қоғамда еңбекқор және нағыз маман болу идеясын насихаттаймыз», — деді Мемлекет басшысы.

«Жұмысшы мамандықтары жылы» жай ғана ұран емес, нақты істермен, мемлекеттік қолдау құралдарымен көрініс табады. Атап айтсақ, алдағы жылы білім саласындағы бұрыннан бері кенжелеп тұрған техникалық және кәсіби білім беру саласы реформаланады. Осы кешенді жұмыс аясында Салалық кәсіподақ көтеріп жүрген түйткілді мәселелер өз шешімін табады деп сенемін және өзгерістердің басында біздің белсенді мүшелеріміз болуы тиіс деп есептеймін.

Күні кеше Қазақстанға Халықаралық еңбек ұйымының бас директоры Жильбер Унгбо мемлекеттік сапармен келіп кетті. Бұл - тәуелсіздік тарихында болмаған елеулі оқиға. Халықаралық еңбек ұйымы басшысының елімізге сапарының алғашқы кездесуі Кәсіподақтар федерациясының алаңынан басталғаны - біз үшін үлкен мәртебе болды. Кәсіподақтар федерациясы мен Халықаралық еңбек ұйымының арасындағы ынтымақтастықтың серпін алғаны сөзсіз.

Жаһандық құрылымның басшысы Кәсіподақтар федерациясының лайықты еңбек қағидаттарын енгізу, барлық деңгейлерде әлеуметтік әріптестікті табысты іске асыру, еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғауды қамтамасыз ету бағытындағы қызметін жоғары бағалады. Бұл - бізге берілген ортақ баға, сонымен бірге халықаралық еңбек стандарттарын ілгерілетуде жүктелген жауапкершілік. Кәсіподақтар федерациясы құрамындағы ең үлкен мүшелік ұйым ретінде біз «Жұмысшылар жылында» еңбек адамының мәртебесін көтеру бастамаларын жүзеге асыруға күш біріктіруіміз керек.

Жолдаудағы екпін берілген мәселелердің бірі - орта білім жүйесі. Мемлекет басшысы бұл салаға ерекше көңіл бөледі. Ел тарихында алғаш рет 2019 жылы ұстаздардың тамыз кеңесіне қатысып, стратегиялық жұмыстарға бастау берді. «Жайлы мектеп» жобасы аясында 2025 жылдың соңына дейін заманауи үлгідегі 200 астам мектеп пайдалануға беріледі деп жоспарланған. Сонымен қатар, сыбайлас жемқорлық қылмыстары бойынша тәркіленген қаржыға мектеп салу тапсырмасы жүзеге асырылуда.

Мемлекет басшысы үздік оқу бағдарламасы, заманауи мектептер, озық басқару жүйесі болса да, ұстаз білікті болмай, білім сапасын көтеру мүмкін емес екенін айтты. Түсінген жанға бұл ұлттық деңгейдегі үлкен мәселенің түпкілікті шешіміне жол көрсетер маңызды жағдай. Сол себепті бұл жұмысқа өз құзыретіміз шеңберінде атсалысу баршамызға ортақ міндет.

Осы ретте аймақтардағы педагогикалық жоғары оқу орындарындағы маман даярлау ісін ілгерілетуге қоғамдық бастамалар аясында мемлекеттік мүдде тұрғысынан қарап, барынша атсалысуға шақырамын. Мемлекеттік білім беру гранттарын тағайындау жөніндегі республикалық комиссияның мүшесі ретінде жыл сайын педагогикалық мамандықтарға сұраныс артқанын айтып жүрмін. Соңғы жылдары ұстаз болуға ниет білдіруші талапкерлердің шекті баллдары жоғары болып отыр. Педагогикалық жоғары оқу орындарына білімді жастар қабылдауға баса мән берілсе, саладағы кадр әлеуеті артатыны анық.

Жолдауда мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту мәселесі де назардан тыс қалған жоқ. Бала тәрбиесіне мемлекетпен қатар ата-аналардың да жауаптылығы баса айтылды. Бұл да идеологиялық ауқымы кең ұлтты тәрбиелеуге қатысты маңызды мәселе.

Уважаемые коллеги!

Послание Президента К. Токаева ставит новые задачи и для современной системы высшего образования. По поручению Главы государства для обеспечения лучшей подготовки кадров в течение последних двух лет в стране открыты 23 филиала известных зарубежных вузов. В нынешнем Послании Президент поручил оказывать всяческое содействие их деятельности, в том числе путем поэтапного расширения госзаказа на подготовку специалистов. При этом Президент отметил, что это касается и отечественных вузов, образовательные программы которых отвечают современным требованиям.

Глава государства указал на необходимость реальной отдачи от научных грантов и зарубежных научных стажировок преподавателей и ученых, при этом стажировки не должны превращаться в академический туризм. По словам президента гранты и стажировки должны приносить народу и государству пользу и являться пусть и небольшим, но вкладом в инновационную науку и экономику.

Уже сейчас Правительством принят комплексный план по мерам реализации поручения Главы государства, в том числе в части повышения качества профессионального образования.

В этих целях до конца октября текущего года будут приняты Единые требования к их работе в части трансфера образовательных программ, технологий обучения и оценки уровня знаний, компетенций и навыков, обучающихся в них студентов.

Запланированы меры для повышения конкурентоспособности отечественных вузов. Так, до 1 апреля следующего года будет организована независимая оценка качества образования. При этом основными критериями станут показатели, применяемые странами ОЭСР. По результатам оценки будет произведено распределение вузов на высшую, среднюю и целевую лиги.

Новые правила затронут и распределение образовательных грантов. В последующем они станут дифференцированными, в зависимости от лиги, в которую входит вуз, и для поддержки выпускников школ, которые набрали высокий балл, но не прошли конкурс на поступление.

В рамках этих изменений будут пересмотрены пороговые баллы для поступления в вузы.

Как было отмечено выше, по поручению Главы государства следующий год объявлен Годом рабочих профессий. Для реализации данного поручения Министерством просвещения до 15 ноября текущего года будет разработан и внесен в Правительство Комплексный план трансформации технического и профессионального образования. Работа над планом уже активно ведется.

По нему до конца года будет завершён процесс профилизации ТиПО, предусматривающий их специализацию по подготовке кадров, востребованных регионами. Также, как и в вузах, будет проведена оценка качества работы организаций ТиПО с распределением их на лиги. Из числа колледжей, отнесенных к высшей и средней лиге, будет сформирован Список 100 технологических лидеров. Они будут работать в паре с привлеченными филиалами лучших вузов.

В тоже время будет изменен подушевой норматив финансирования. Он должен состоять из текущей базовой части и новой стимулирующей выплаты.

Стимулирующие выплаты будут предоставлены колледжам, внедрившим международные отраслевые стандарты, где большая часть выпускников сертифицированы и имеют высокий уровень средней заработной платы.

Обозначенные преобразования будут сопровождаться изменениями в части трудоустройства выпускников в отраслевые государственные органы.

Данные инициативы являются ключевыми для формирования качественного человеческого капитала, который станет основой дальнейшего социально-экономического развития Казахстана.

Құрметті әріптестер, бүгінде Мемлекет басшысының Жолдауы ел көлемінде, өңірлер мен түрлі еңбек ұжымдарында кеңінен талқылануда. Бұл жұмысқа үкіметтік емес ұйымдар, оның ішінде кәсіподақтың түрлі деңгейдегі ұйымдары да үн қосатын болады.

26-шы маусымда біз Салалық кәсіподақтың XV Съезін өткізіп, барлық деңгейдегі кәсіподақ ұйымының атқарылған жұмыстарын саралап, болашақ бағдарымызды пысықтадық. Басым бағыттар бойынша негізгі көрсеткіштер: ұйымдастыру жұмысындағы, кәсіподақ мүшелерінің еңбек және әлеуметтік-экономикалық құқықтары мен заңды мүдделерін қорғаудың сенімді жүйесін құрудағы елеулі өзгерістер болғанын айғақтады.

Қиындықтар мен кедергілерге қарамастан, кәсіподақ қарқынды дамып, жаңғыруда. Дегенмен жеткен жетістігімізбен тоқтап қалуға болмайды. Жолдауда жүктелген міндетте заман талабынан туындаған жаңа мақсаттарды жүзеге асыруға жол ашады. Бұл орайда үздіксіз даму және бірлік идеялары кәсіподақ қозғалысына да қатысты.

Негізгі жұмыс бағытымыз бен басымдықтарымыз Кәсіподақ қызметінің 2024-2029 жылдарға арналған бағдарламалық құжатында жан-жақты қамтылған.

Уважаемые коллеги!

Мы с вами понимаем, что любые преобразования в отрасли влекут за собою изменение условий труда, оказывают влияние на социальное самочувствие работников. В этой связи перед профсоюзными органами всех уровней ставится задача по предупреждению нарушений трудовых и социально-экономических прав и законных интересов членов профсоюза. Проводимые реформы должны обеспечивать, наряду с другими целями, цели

укрепления статуса педагогов и научных работников, улучшения условий их труда и повышения уровня социально-экономического обеспечения.

Жолдауда айтылған басымдықтарды жүзеге асыру үшін тиісті заңдарға өзгеріс енгізуді көздейтін құқықтық жұмыстар басталады. Бұл орайда біз өз құзыретіміз шеңберінде осы құқықтық жұмыстарға белсенді атсалысуымыз керек.

Атап айтсақ, көптен бері айтылып жүрген еңбек ақы көлемін арттыру мен оны тағайындау және төлеу жүйесін қайта қараған жөн. Қолданыстағы жүйенің кемшіліктері мен осал тұстары туралы бұған дейін де айтылды.

Білім беру ұйымдарын жекешелендіру жұмысы саладағы азаматтық қызмет жүйесін түбегейлі жойып, қызметкерлерді Еңбек кодексімен көзделген кейбір жеңілдіктерден айырып отыр.

Педагогтарды аттестациялау мен мектеп директорларының ротациясы және өзге де процедураларды нормативті-құқықтық тұрғыдан реттеу жұмысы жаңа көзқарасты, жаңа шешімдерді қажет етеді.

Бізге кәсіподақ мүшелерін құқықтық қорғау саласында тың жаңашылдықтарды іздеп, оны тәжірибеге енгізу қажет. Бұл ретте жұмыс істеп тұрған құқықтық қызметтің кәсіподақ мүшелеріне беретін құқықтық кеңесінің ауқымын кеңейте отырып, оның тиімділігін арттыру керек.

Анализ показывает, что структуры профсоюза на местах не используют в полной мере такой весьма полезный для защиты инструмент, как **общественный контроль за исполнением работодателями трудового законодательства** и условий актов социального партнерства. Здесь необходимо сделать очень много.

Не соответствует современным требованиям организация правового обучения членов союза.

Не обеспечивают в полной мере своего назначения согласительные комиссии по разрешению индивидуальных трудовых споров.

Следует пересмотреть наши подходы к выстраиванию системы **социального партнерства**. Здесь есть над чем работать. Всем известны случаи, когда достигнутые соглашения игнорируются либо ломаются органами государственной власти. Уже имеются факты, когда за выполнение условий соглашений и коллективных договоров представители работодателей подвергаются преследованию, а работники принуждаются к возврату выплаченных им по условиям соглашений денежных вознаграждений.

Мы должны серьезно поработать в направлении поднятия значимости актов социального партнерства и их защиты от всяких посягательств. Следует добиваться привлечения к ответственности лиц, нарушающих законодательство, регулирующее систему социального партнерства в сфере труда.

Резервы у нас есть и их нужно активнее вовлекать в практическую деятельность.

Нашим приоритетом остается охрана и безопасность труда работников. Необходимо повысить уровень работы производственных советов, поднять на новый уровень обучение технических инспекторов. Серьезного пересмотра требует отраслевая система управления охраной труда. Главная цель – существенно снизить уровень производственного травматизма.

Конечно же, главным остается **организационное укрепление Профсоюза.** Без организованности, дисциплины, ответственности достижение поставленных задач будет невозможным.

В этом направлении основными целями остаются:

- увеличение численности членов профсоюза и повышение уровня профсоюзного членства, создание новых первичных профсоюзных организаций;
- укрепление профсоюзных структур и вертикали профсоюзного управления, внутри профсоюзной дисциплины;
- повышение личной ответственности избранных в профорганы за выполнение принятых решений;
- консолидация общей позиции членских организаций по развитию молодежной политики.

Достижение поставленных целей невозможно без **модернизация деятельности профсоюза.**

Руководящие органы Профсоюза обязаны определить принципы формирования рациональной профсоюзной структуры, обеспечивающей эффективную защиту членов профсоюзов, взаимосвязь и управляемость структурных звеньев, уделив особое внимание повышению эффективности деятельности членских организаций профсоюза.

Целесообразным видится организация работы по развитию новых технологий и методов **мотивации** на основе осознанного профсоюзного

членства, расширение форм профсоюзной солидарности и единства, обеспечивающие взаимную поддержку и массовость при проведении коллективных акций, согласованных действий всех профсоюзных структур.

Надлежит определить **новые подходы к кадровой политике** Профсоюза, с выработкой понятного механизма подбора профсоюзных активистов для выдвижения на освобожденную профсоюзную работу и формирование из числа креативных, инициативных активистов пула профсоюзных лидеров.

Мы много сделали для **повышения качества информационной работы** профорганов. Однако наступило время искать новое в этом направлении. Необходимо дальнейшее совершенствование работы сайта и социальных сетей профсоюзной организации в рамках создания Единого Цифрового Коридора, который призван обеспечить единый подход в реализации социального медиа маркетинга и проводимых мероприятий. Необходимо повысить эффективность информационной работы с использованием современных информационных технологий.

Құрметті әріптестер!

Еліміз тәуелсіз мемлекет ретінде өз жолын тауып, кезең-кезеңмен жаңа белестерді бағындырып келеді. Дегенмен, уақыт бір орында тұрмайды. Заман ағымына ілесіп отыру үшін кейде екпіндеп алға озуымыз қажет.

Мемлекет басшысының Жолдауында қуатты ел құру үшін қоғам мен мемлекет тізе қосып, бірге қызмет етуі тиіс деген үлкен ой жатыр. Барлық деңгейдегі кәсіподақ ұйымдары «Бір жағадан бас, бір жеңнен қол шығарып» Жаңа Қазақстан құруға атсалысуы тиіс.

Барлық құндылықтар сақталған және дамыған елде тұру әрбіріміздің әрекетімізге, ортақ жауапкершілігімізге байланысты.

6 қазанда елімізде АЭС салу мәселесі бойынша жалпы республикалық референдум өтеді. Референдум кең ауқымды жалпыұлттық диалогтың тағы бір айқын көрінісі болмақ. «Халық үніне құлақ асатын үкімет» қағидаты арқылы мемлекетімізде қоғамдық-саяси мәдениеттің негізі қалануда. Баршаңызды мемлекеттік маңызы бар референдумға белсенді қатысуға шақырамын.

Біз межелі мақсаттарымызды жүзеге асыру үшін нақты нәтижеге құралған жоспармен жұмыс істеуіміз керек. Кәсіподақ қызметі қызметкерлерге ашық әрі

түсінікті болуы, ең бастысы, кәсіподақ мүшелерінің құқықтары мен заңды мүдделерінің сақталуына қызмет етуі тиіс. Сіз бен біздің еңбегіміздің нәтижесі әрбір кәсіподақ мүшесінің кәсіподаққа деген сенімін нығайтады. Сондықтан әр деңгейдегі кәсіподақтардың қызметін күшейтіп, заман талабына сәйкес жұмысты жетілдіру қажет. Баршаңызға жемісті еңбек, бастамаларыңызға сәттілік, табыс тілеймін.

Назарларыңызға рахмет!